

Błogosławiona Maryja Dziewica Boża Rodzicielka w tajemnicy Chrystusa i Kościoła

Maryja jest w uosobionej komunii z Chrystusem i Kościołem¹. Bogurodzica jest chrystotypiczna i eklezjotypiczna, upodobniona do Chrystusa i stojąca przy Nim oraz pozostająca wewnątrz Kościoła². Golgota jest szczególnym miejscem obecności Maryi z Synem. Tam naznaczone jest miejsce Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła w słowach wypowiedzianych z krzyża; „Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: «Niewiasto, oto syn Twój». Następnie rzekł do ucznia: «Oto Matka twoja»” (J 19,26-27).

Każdy człowiek przez przyjęcie chrztu świętego staje się uczestnikiem śmierci, pogrzebania z Chrystusem³ i przyobleczeniem się w Chrystusa w wierze, że z Nim również żyć będziemy (Rz 6,8). Ten pierwszy sakrament naznacza człowieka imieniem Chrystusa na chrześcijanina. Duch Święty wyciska w człowieku pieczęć, znamię, upodabniające go do Chrystusa⁴, a Maryja jest wtedy Matką wszystkich chrześcijan od momentu tej chrzcielnej inicjacji.

¹ *Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje. Lumen Gentium.* (KK), rozdz. VIII, Paris 1967, 157.

² Zob. C.S. Napiórkowski, *Maryja, IV. W teologii katolickiej*, Encyklopedia Katolicka, t. 12, Lublin 2008, kol. 21.

³ Zob. J. Kudasiewicz, *Chrzest, I. Teologia. A. Podstawy biblijne*, Encyklopedia Katolicka, t. 3, Lublin, 1979, kol. 354.

⁴ Zob. A. Skowronek, *Chrzest I. Teologia. C. Doktryna*, Encyklopedia Katolicka, t. 3, Lublin, 1979, kol. 357.

1. Wkład kard. Stefana Wyszyńskiego w pogłębienie roli Maryi w tajemnicy Kościoła i Chrystusa na Soborze

Kard. Stefan Wyszyński, Prymas Polski, starał się ukazać te tajemnice obecności Maryi na Soborze Watykańskim II. On we wstępnym słowie do wydania Konstytucji, Dekretów i Deklaracji Soboru Watykańskiego II w języku polskim, pisze, jako Pasterz Kościoła do wszystkich wierzących Polaków, bardzo ważne słowa: „Dziś każdy z nas bierze do ręki autentyczne dokumenty soborowe, by wmyślać się w nie – poniekąd samodzielnie – czyniąc z nich pokarm dla myśli, życia i modlitwy. Gdy to czynimy, módlmy się do Ducha Świętego...”⁵. Duch Święty jest największym darem Boga dla nas ludzi. On daje nam poznanie Jezusa Chrystusa, przez Niego poznajemy Bogurodnicę i to, że Ona jest naszą Matką. Maryja też w Duchu Świętym prowadzi nas do Chrystusa. Kard. Stefan Wyszyński bardzo zaangażował się w prace Soboru Watykańskiego II, a szczególnie w pracę nad kształtem Konstytucji dogmatycznej o Kościele, w części dotyczącej Matki Bożej. „Jego zdaniem, Sobór nie może się usprawiedliwiać, że naucza o Maryi, ale ma podać racje, dla których jest zobowiązany o Niej nauczać. Następnie powinniśmy wyjaśnić podstawowe misterium o prawdziwej Matce Boga i naszej oraz i Jej cierpieniu z Chrystusem dla naszego zbawienia. Błogosławiona Dziewica jest zapewne pośredniczką⁶ z upodobania Bożego, ale także dlatego, że miała realny udział we Wcieleniu i Męce Chrystusa. Sama osoba Matki Bożej winna być inaczej określana, nie tyle jako obdarowana «przywilejami», ile jako nowe Stworzenie, wyjątkowy człowiek w swoim istnieniu – jest niepokalana, jest Dziewicą, jest Matką Boga, jest wzięta do nieba”⁷. Kard. Stefan Wyszyński „krytycznie odniósł się także do faktu, że w przygotowanym projekcie dokumentu o Maryi: *nie przedłożono całej integralnej nauki katolickiej o Błogosławionej Dziewicy*, świadomie opuszczono pewne wyrażenia i słowa stosowane przez papieży po to, aby nie urazić braci odłączonych. Postulował, aby w inny, pełniejszy sposób przedstawić kwestię «współodkupienia» Maryi, a zwłaszcza o «Pośrednicze», gdyż wtedy: *w żaden sposób, ani pośrednictwo Błogosławionej Dziewicy nie przeszkodzi pośrednictwu Chrystusa, ani kult Maryi*

⁵ Sobór Watykański II, *Lumen Gentium* (dalej: KK), rozdz. VIII, 8.

⁶ „Pośredniczka – Jako pierwszy nazwał Maryję Pośredniczką całego świata po Pośredniku (*post Mediatorem Mediatrix totius mundi*) Efreem; idea pośrednictwa Maryi jako wstawiennictwa do Chrystusa osiągnęła apogeum u Bernarda z Clairvaux i została przyjęta jako fundament niewolnictwa maryjnego, a jako aktywny udział w odkupieńczym dziele Chrystusa (odkupienie obiektywne) została wyrażona w XVII wieku w nauce o Maryi”. Por. C.S. Napiórkowski, *Maryja, IV. W teologii katolickiej*, Encyklopedia Katolicka, t. 12, Lublin 2008, kol.19.

⁷ Zob. S. Wilk, A. Wójcik, *Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski. Ojciec Soboru Watykańskiego II 1962-1965. Wybór dokumentów*, Lublin 2013, 57-58.

kultowi Chrystusa. Był to prawdopodobnie postulat ogłoszenia przez Sobór nowego dogmatu maryjnego dotyczący pośrednictwa Maryi w odkupieniu, co postulowało 19 polskich biskupów⁸. W dniu 15 września 1964 roku, od imienia Episkopatu Polski, prymas Wyszyński wręczył papieżowi Pawłowi VI memoriał, w którym prosi o nadanie Maryi tytułu Matki Kościoła „oraz aby Papież «nieomylnym orzeczeniem» oddał w opiekę: *macierzyństwu Maryi wszystkich wiernych, czyli Kościół i cały rodzaj ludzki*”⁹. Ten postulat nie został przyjęty przez większość biskupów soborowych i w końcu nie znalazł miejsca w Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* (Światło narodów). Prawie dwa miesiące później papież „Paweł VI poinformował polskich biskupów, że skoro nie chce Sobór, to on osobiście ogłosi Maryję Matką Kościoła. Stało się to 21 listopada 1964 roku na zakończenie III sesji Soboru Watykańskiego II”¹⁰. To był dzień Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny, wspominany liturgicznie w całym Kościele. W przemówieniu na zakończenie III sesji Soboru Watykańskiego II papież Paweł VI powiedział: „NA CHWAŁĘ MATKI BOŻEJ I KU NASZEMU POKRZEPIENIU, OGŁASZAMY NAJŚWIĘTSZĄ MARYJĘ PANNEJ MATKĄ KOŚCIOŁA, TO JEST MATKĄ CAŁEGO LUDU BOŻEGO, ZARÓWNO WIERNYCH, JAK I PASTERZY, KTÓRZY NAZYWAJĄ JĄ NAJUKOCHAŃSZĄ MATKĄ. PRAGNIEMY, BY POD TYM NAJMILSZYM TYTUŁEM OD TEJ CHWILI, DZIEWICA – MATKA BYŁA JESZCZE BARDZIEJ CZCZONA I WZYWANA PRZEZ LUD CHRZEŚCIJAŃSKI”¹¹.

To był triumf¹² kard. Stefana Wyszyńskiego z Maryją i przez Maryję na Soborze oraz zapowiedź Jej przyszłego i pełnego, apokaliptycznego zwycięstwa.

⁸ M. Białkowski (red.), *Studia Soborowe. Historia i nauczanie*, Toruń 2013, 165. „Propozycję nadania Maryi tytułu Matki Kościoła wniosło na Sobór także kilka innych episkopatów (memoriały ogłosili hierarchowie belgijscy i brazylijscy), ale pozostały one w mniejszości”. Por. tamże, 167.

⁹ Tamże, 166.

¹⁰ Tamże, 167.

¹¹ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/pawel_vi/przemowienia/maryja_matka_21111964.html (dostęp: 13.10.2017).

¹² Kard. Wyszyński tak opisał w swoich notatkach to wydarzenie: „Ojciec Święty wygłasza swoje przemówienie, w którym charakteryzuje wyniki prac trzeciej sesji, zwłaszcza więcej czasu poświęca konstytucji *De Ecclesia* i kolegialności. – Wielki, końcowy urywek swojego przemówienia poświęca cp. VIII *De Ecclesia* – o Matce Najświętszej]. Mówi żarliwie, wykazując w pięknych słowach wielką pozycję Matki Najświętszej] w Kościele Chrystusa. Kończy ogłoszeniem Matki Najświętszej] Matką Kościoła. – Fantastyczny entuzjazm napęlnia Aulę, trwają długotrwałe oklaski. Wszyscy biskupi powstają ze swoich miejsc. Uniesienie – równe może temu, które panowało w Efezie. Trwa to długą chwilę. Jest świadectwem jedności Ojców soborowych, nie widać tu ani konserwatystów, ani progresistów – są biskupi wierzący, pragnący Matki. – Trudno opisać własne uczucia – jestem na Jasnej Górze, wśród swoich dzieci, które wymodliły gołymi kolanami na zimnej posadzce ten triumf Matki Najświętszej]... Kard. Cerejeira mówi mi: «To kardynał polski zwyciężył, bo ja nie

Teraz można patrzeć z nadzieją w przyszłość, bo Matka nigdy nie opuszcza swych dzieci. Jeśli ktoś oddaje się w macierzyńską opiekę Maryi, zła się nie ulęknie. Ogłoszenie Maryi Matką Kościoła dokonało się równo 10 lat od 100. rocznicy dogmatu o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny. Dogmat ten był ogłoszony przez Papieża Piusa IX w 1854 roku.

2. Sobór Watykański II a świadomość obecności Maryi jako Matki Kościoła

Święty Sobór w Konstytucji dogmatycznej o Kościele, w rozdziale VIII, zbliżał się w swoich tekstach do świadomości, że Maryja jest Matką Kościoła. Już we wstępie Sobór widzi nieustanną obecność tajemnicy Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, która „trwa w Kościele, który Pan ustanowił, jako ciało swoje i w którym wierni... powinni także czcić pamięć przede wszystkim chwalebnej zawsze Dziewicy Maryi”¹³. Kościół nie może zapomnieć, że ma Matkę. „Matka Boga... jest najbardziej umiłowaną córką Ojca i świętym przybytkiem Ducha Świętego, dlatego... Kościół katolicki, pouczony przez Ducha Świętego, darzy Ją synowskim uczuciem czci, jako matkę najmilszą”¹⁴. Sobór, cytując św. Ireneusza, św. Epifaniusza i św. Hieronima, nazywa Maryję (*matrem viventium*) „matką żyjących”¹⁵.

Sobór, opisując życie Bożej Rodzicielki, podkreśla Jej najgłębsze zjednoczenie z Ukrzyżowanym w tym, że ze „swym Jednorodzonym współcierpiałą i z ofiarą Jego złączyła się matczynym duchem, ...a wreszcie przez tegoż Jezusa Chrystusa umierającego na krzyżu, oddana została, jako matka, uczniowi tymi słowy: *Niewiasto, oto syn twój* (por. J 19,26-27)”¹⁶. Bardzo ważnym i znamienym momentem określającym rolę Maryi w publicznej działalności Jezusa jest Jej funkcja wstawiennicza na godach weselnych w Kanie Galilejskiej¹⁷. Ten cud jest znakiem doskonałej jedności Boga z nowym stworzeniem, gdzie Maryja wspomaga działanie Syna, mówiąc do sług: „Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie” (J 2,5). Ta Jej funkcja trwa w Kościele. Sobór objawia tę intuicję, zaznaczając, że Maryja spowodowała początek znaków Jezusa Mesjasza¹⁸. Również w moment narodzenia się z Ducha Świętego Kościoła, w dzień Zielonych

nie mówilem». Odpowiadam: zwyciężył Bóg, któremu na dzisiejsze czasy potrzebna jest większa chwała Maryi. – Myślę o Jasnej Górze”. Por. S. Wilk, A. Wójcik, *Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski*, 340-341.

¹³ *Sobór Watykański II. Lumen Gentium*. (KK52), rozdz. VIII, 158.

¹⁴ Tamże. (KK53).

¹⁵ Tamże. (KK56), 160.

¹⁶ Tamże. (KK58), 161.

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Tamże.

Świąt, modlitewna obecność Maryi akcentuje Jej macierzyństwo w stosunku do Apostołów i rodzącego się Kościoła. W cytowanych przez Sobór słowach z Pisma świętego słyszymy: „...trwających jednomyślnie na modlitwie wraz z niewiastami i z Maryją, Matką Jezusa i z braćmi Jego (Dz 1,14)”¹⁹.

Sobór również podkreśla jedność pośrednictwa Jezusa Chrystusa między Bogiem i ludźmi, ale jednocześnie odczuwa się intuicję szczególnej roli Matki Bożej w tym pośrednictwie: „Macierzyńska zaś rola Maryi w stosunku do ludzi żadną miarą nie przyćmiewa i nie umniejsza tego jedynego pośrednictwa Chrystusowego, lecz ukazuje jego moc”²⁰. Dalej Sobór potwierdza nieustanną działalność Matki Odkupiciela, która „wzięta do nieba, nie zaprzesała tego zbawczego zadania... Dzięki swej macierzyńskiej miłości opiekuje się braćmi swojego Syna, pielgrzymującymi jeszcze i narażonymi na trudy i niebezpieczeństwa, póki nie zostaną doprowadzeni do szczęśliwej ojczyzny”²¹. Sobór ukazuje Maryję jako figurę Kościoła i to, że poprzez podobieństwo Kościół naśladuje cnoty Maryi: macierzyństwo, czystość i świętość. To wszystko „pochodzi z wiary prawdziwej, która prowadzi nas do uznawania przodującego stanowiska Bogarodzicielki i pobudza do synowskiej miłości ku Matce naszej oraz do naśladowania Jej cnót”²². Sobór święty w ostatnim paragrafie tego rozdziału i tej Konstytucji wyraża wielką radość, że bracia odłączeni, wschodni chrześcijanie, oddają należną cześć Matce Pana i Zbawiciela i zachęca: „Niechaj wszyscy chrześcijanie błagają wytrwale (*Matrem Dei et Matrem hominum*) Matkę Boga i Matkę ludzi...”²³.

Nie wydaje mi się przypadkowym to, że Konstytucja dogmatyczna o Kościele została zatwierdzona i podpisana przez Papieża Pawła VI 21 listopada 1964 roku, to znaczy w dniu liturgicznego wspomnienia Ofiarowania Matki Bożej i dniu ogłoszenia Jej Matką Kościoła. To jest znak szczególnej obecności Maryi na Soborze.

3. Maryja – Matka Kościoła w nauczaniu papieża Pawła VI

Już 29 kwietnia 1965 roku papież Paweł VI wydaje encyklikę *Mense Maio* (Miesiąc Maj), wyraźnie wspierającą nabożeństwa maryjne w Kościele i wyraża troskę, „by posiew Soboru wydał obfity plon. Abyśmy uzyskali światło umysłu i dary niebieskie konieczne dla ukończenia tak wielkiego dzieła, pokładamy naszą nadzieję w Tej, którą na zakończenie poprzedniej sesji z radością ogłosiliśmy Matką Kościoła. Ona to od początku Soboru z matczyną troskliwością

¹⁹ Tamże. (KK59).

²⁰ Tamże. (KK60).

²¹ Tamże. (KK62), 162.

²² Tamże. (KK67), 165.

²³ Tamże. (KK69).

pomagała nam, tak i obecnie nie przestanie nam przychodzić z pomocą aż do końca rozpoczętego dzieła”²⁴.

Następna encyklika *Christi Matri* (Chrystusa Matka), wydana 15 września 1966 roku przez papieża Pawła VI, jest również krótka. Wzywa Kościół do odmawiania różańca w miesiącu październiku w celu odpierania zła i uniknięcia katastrofy. Papież ponownie nazywa Matkę Bożą Matką Kościoła: „She was called «most truly the mother of the Church» by Our predecessor Leo XIII. (9) Hence We have good reason to place our trust in her in the midst of this terrible disorder”²⁵ (Ona nazwana jest *najprawdziwszą Matką Kościoła* przez naszego poprzednika, Leona XIII. Dlatego mamy dobry powód, aby umieścić nasze zaufanie do Niej w środku tej strasznej choroby).

Dnia 13 maja 1967 roku papież Paweł VI wydaje adhortację apostolską *Signum magnum* (Znak wielki), w której przypomina nierozzerwalność Maryi od chrześcijan. Znane nam słowa „*przez Maryję do Chrystusa*” są objaśniane przez papieża w tej adhortacji, a w zakończeniu pisze: „Korzystając, przeto z tej okazji, zachęcamy wszystkich synów Kościoła, aby osobiście ponowili to poświęcenie się Niepokalanemu Sercu Matki Kościoła; aby też, stwierdzając ten wspaniały znak pobożności całym swym postępowaniem, starali się coraz doskonalej wypełniać wolę Bożą (55), naśladować ze czcią Królową Niebios i służyć Jej w duchu synowskim”²⁶.

W uroczystość Ofiarowania Pańskiego, w dniu 2 lutego 1974 roku Paweł VI wydaje adhortację *Marialis cultus* (Czczenie Maryi), która jest najważniejsza spośród poświęconych kultowi Matki Bożej. W niej również znajdują się słowa pochwały Maryi jako Matki Kościoła wpisane w mistyczną symbolikę Matki Głowy i członków Kościoła: „Te bowiem teksty w niepokalanym poczęciu Dziewicy dostrzegają pierwszy początek Kościoła, który jest Chrystusową oblubienicą bez skazy (29); w dogmacie wniebowzięcia odkrywają dokonany już początek, a także obraz tego wydarzenia, które jeśli chodzi o Kościół powszechny musi ciągle się dokonywać (30). W tajemnicy macierzyństwa czczą Maryję jako Matkę Głowy i członków, tak dalece, że tę Świętą Bożą Rodzicielkę winno się wysławiać jako troskliwą Matkę Kościoła (31)”²⁷.

²⁴ <http://liturgia.wiara.pl/doc/420409.MENSE-MAIO/2> (dostęp: 13.10.2017).

²⁵ http://w2.vatican.va/content/paul-vi/en/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_15091966_christi-matri.html (dostęp: 13.10.2017).

²⁶ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/pawel_vi/adhortacje/signum_magnum_13051967.html (dostęp: 13.10.2017).

²⁷ <http://kosciol.wiara.pl/doc/490260.Marialis-cultus/3> (dostęp: 13.10.2017).

Jeżeli Pismo święte nazywa Kościół Ciałem Chrystusa utworzonym z Ducha Świętego²⁸, a Maryja jest przybytkiem Ducha Świętego²⁹ i Matką Kościoła, to oznacza, że Ona rodzi nas w Jezusie Chrystusie do życia wiecznego.

4. Wielkie postacie będące w duchowej jedności z Prymasem Tysiąclecia

Wiadomo, że kard. Wyszyński zabiegał już u papieża Jana XXIII o beatyfikację Maksymiliana Kolbego. Głęboka miłość do Maryi łączyła tych dwóch wielkich ludzi³⁰. Wyszyński i Kolbe to najbardziej znani czciciele Maryi i dlatego właśnie tutaj warto wspomnieć o św. Maksymilianie Marii Kolbe, którego papież Paweł VI beatyfikował w dniu 17 października 1971 roku w Bazylice św. Piotra w Rzymie. Kanonizował go 10 października 1982 roku również wielki czciciel Maryi św. Jan Paweł II. W życiu Kolbego Matka Boża była obecna w szczególny sposób już od wczesnego dzieciństwa. Św. Maksymilian napisał jedną stronę o zjednoczeniu Matki Bożej z Duchem Świętym, która stała się inspiracją dla późniejszych teologów. „Do tradycyjnej myśli Kościoła, wyeksponowanej w naszych czasach przez pap. Pawła VI, nawiązał już przed wojną wielki apostoł maryjny, twórca polskiego i japońskiego Niepokalanowa, św. Maksymilian Maria Kolbe. Myśl tę wyraził jednak znacznie głębiej, własnymi słowami, tak, że jego pionierskie w pewnej mierze sugestie budzą coraz to większy podziw i uznanie u teologów światowej sławy... Św. Maksymilian nie waha się użyć słów bardzo dosadnych – można w Niej dostrzec niejako Wcielenie Ducha Bożego. Skoro Trzecia Osoba Trójcy Św. nie jest wcielona, Maryja zaś nosi jedyne i wyjątkowe miano «Oblubienicy Ducha Świętego», można stąd wnioskować, że jest Ona jak gdyby autentycznym Jego wcieleniem. I dlatego to w konsekwencji o. Kolbe nie waha się twierdzić, że jak w Bogu Ojcu jest jedna natura i jedna Osoba, a w Synu Bożym są dwie natury i jedna Osoba, tak w Duchu Świętym można dostrzec jak gdyby dwie osoby i dwie natury, albowiem z Nim najściślej zespolona jest Maryja”³¹. Te słowa bez wątpienia wzywają nas do zastanowienia się nad miejscem i rolą Bogarodzicy w życiu Kościoła i każdego chrześcijanina.

Kard. Prymas August Hlond miał, z całą pewnością, wpływ na mariologię Stefana Wyszyńskiego, gdyż odważnie i śmiało na łożu śmierci 21 października 1948 roku dał świadectwo, mówiąc: „Z różańcem w ręku módlcie się o zwycięstwo Matki Najświętszej. (...) Zwycięstwo, gdy nadejdzie, będzie zwycięstwem

²⁸ Zob. (Ef 4,4-16).

²⁹ Zob. *Sobór Watykański II. (KK53) Lumen Gentium*, rozdz. VIII, 158

³⁰ <http://www.zaufaj.com/w-maksymilian-m-kolbe.html> (dostęp: 27.10.2017).

³¹ <http://adonai.pl/maryja/?id=107> (dostęp: 13.10.2017).

Matki Najświętszej”³². Podobnie zaświadczył kard. Stefan Wyszyński, gdy 2 listopada 1956 roku, po akcie dziękczynienia Matce Bożej za uwolnienie z więzienia, w swoim przemówieniu na Jasnej Górze powiedział: „Dziękuję się teraz jakiejś dziwy Boże w ojczyźnie naszej... Przywodzą mi one na pamięć ostatnie słowa wielkiego mego poprzednika, kard. Augusta Hlonda, które powiedział przed śmiercią: «Zwycięstwo, gdy przyjdzie, będzie to zwycięstwo Najświętszej Maryi Panny» (słowa te słyszał wraz ze mną obecny tu bp Antoni Baraniak). Opatrzność Boża dozwoliła, że ten wielki mąż Boży, który zwał się jak dąb na miedzę Kościoła świętego widział głęboko. Swoim instynktem katolickim i sercem synowskim, związanym z Maryją, widział przyszłość Polski i słusznie przewidywał, że będzie ona najściślej złączona z triumfem Matki Najświętszej. Dziś czujemy, że to zwycięstwo się zaczyna. Czyż nie powinno nas to umacniać w uległości i poddaniu Maryi Królowej Polski?”³³.

Na zdecydowanie maryjną postawę kard. Wyszyńskiego zapewne miała również wpływ encyklika papieża Piusa XII z 8 września 1953 *Fulgens corona* (Promienna korona), która proklamowała rok maryjny (1954). Ona była „jaskółką” przysłanego Soboru i triumfu Maryi. Wyraża się to w słowach: „Niech spojrzy ta Najświętsza Maryja Panna na tych wszystkich, którzy chlubią się mianem chrześcijan, złączonych przynajmniej węzłem miłości, zwracających do niej błagalne oczy, myśli i modlitwy, proszących o światło, które oświeca dusze blaskiem nadprzyrodzonym, i błagających o jedność, przez którą stanie się nareszcie jedna owczarnia i jeden Pasterz”³⁴. Tak jak chrzest święty pełni funkcję jednoczenia Kościoła, tak i Maryja Matka, spoglądając na nas i wstawiając się za nas do Boga, pośredniczy w tej jedności.

Błogosławiona Maryja Dziewica, Boża Rodzicielka, w tajemnicy Chrystusa i Kościoła zajmuje szczególne miejsce. Kard. Stefan Wyszyński na Soborze Watykańskim II podkreślał Jej obecność w całym Kościele, jako Pośredniczki i Matki dla każdego chrześcijanina. Warto tutaj zaakcentować, że Matka Najświętsza uczy nas chrześcijan uległości i poddania się Duchowi Świętemu w poznaniu i uwielbieniu Jezusa Chrystusa, czyli wypełnieniu woli Boga³⁵.

Słowa klucze: kard. Wyszyński, Najświętsza Maryja Panna, Chrystus, Kościół, tajemnica.

³² Zob. R. Brzezińska, *Ku zwycięstwu*, Ząbki 2004, 127-128.

³³ Zob. M.P. Romaniuk, *Życie, twórczość i posługa Prymasa Tysiąclecia*, T. 2, Warszawa 1996, 23-24.

³⁴ *Breviarium Fidei. Wybór doktrynalnych wypowiedzi Kościoła*, Poznań 1997, 280.

³⁵ Por. P. Kasilowski, *Wola Boga (thelema theou) w Ewangelii św. Mateusza*, w: J. Kręcidło, W. Linke (red.), *Studia nad ewangelią według św. Mateusza. Nowy Testament: geneza – interpretacja – aktualizacja*, Warszawa-Ząbki 2015, 349-392.

Summary

THE BLESSED VIRGIN MARY, MOTHER OF GOD IN THE MYSTERY OF CHRIST AND OF MOTHER OF THE CHURCH

The study constitutes an example of contextual Mariology narrowed down to the first half of the 20th century. The Most Holy Virgin Mary, Mother of God occupies a special place in the mystery of Christ and the Church. She is the New Creation, a Person exceptional in Her existence: She is immaculate, She is a Virgin, She is the Mother of God and She is assumed into Heaven. During the Second Vatican Council, Cardinal Stefan Wyszyński emphasised the crucial role of the Virgin Mary both for the Church and for every single Christian. Mary's triumph at the Council was developing gradually. This led Pope Paul VI to proclaim the Holy Virgin Mary the Mother of the Church and resulted in increased Marian veneration. Cardinal Stefan Wyszyński's attitude towards the Most Holy Virgin Mary was clearly shaped by his predecessor, Cardinal August Hlond and most probably by Pope Pius XII's encyclical of 8th September 1953, "Fulgens corona" ("Radiant Crown"). Mary is a Christian teacher, witness and intermediary in fulfilling the will of God.

Key words: Cardinal Wyszyński, the Blessed Virgin Mary, Christ, the Church, mystery.

Bibliografia

- Białkowski M. (red.), *Studia Soborowe. Historia i nauczanie*, Toruń 2013.
- Breviarium Fidei. Wybór doktrynalnych wypowiedzi Kościoła*, Poznań 1997.
- Brzezińska R., *Ku zwycięstwu*, Ząbki 2004.
- Kasiłowski P., *Wola Boga (thelema theou) w Ewangelii św. Mateusza*, w: J. Kręcidło, W. Linke (red.), *Studia nad ewangelią według św. Mateusza. Nowy Testament: geneza – interpretacja – aktualizacja*, Warszawa-Ząbki 2015, 349-392.
- Kudasiewicz J., *Chrzest, I. Teologia. A. Podstawy biblijne*, Encyklopedia Katolicka, t. 3, Lublin 1979, kol. 354.
- Sobór Watykański II. Konstytucje, dekryty, deklaracje, Lumen Gentium*, Paris 1967.
- Napiórkowski C.S., *Maryja, IV. W teologii katolickiej*, Encyklopedia Katolicka, t. 12, Lublin 2008, kol. 21.
- Romaniuk M.P., *Życie, twórczość i posługa Prymasa Tysiąclecia*, T. 2, Warszawa 1996.
- Skowronek A., *Chrzest I. Teologia. C. Doktryna*, Encyklopedia Katolicka, t. 3, Lublin 1979, kol. 357.

Wilk S., Wójcik A., *Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski. Ojciec Soboru Watykańskiego II 1962-1965. Wybór dokumentów*, Lublin 2013.

<http://adonai.pl/maryja/?id=107> (dostęp: 13.10.2017).

http://w2.vatican.va/content/paul-vi/en/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_15091966_christi-matri.html (dostęp: 13.10.2017).

http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/pawel_vi/adhortacje/signum_magnum_13051967.html (dostęp: 13.10.2017).

<http://kosciol.wiara.pl/doc/490260.Marialis-cultus/3> (dostęp: 13.10.2017).

<http://www.zaufaj.com/w-maksymilian-m-kolbe.html> (dostęp: 27.10.2017).